

Suvestinė redakcija nuo 2023-07-01

Įsakymas paskelbtas: TAR 2016-11-15, i. k. 2016-26827

Nauja redakcija nuo 2023-07-01:

Nr. [1-176](#), 2023-06-15, paskelbta TAR 2023-06-16, i. k. 2023-12027

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL ELEKTROS ENERGIJOS, PAGAMINTOS IŠ ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ, KILMĖS GARANTIJŲ IŠDAVIMO, PERDAVIMO IR JŲ GALIOJIMO PANAIKINIMO BEI KILMĖS GARANTIJŲ NAUDOJIMO PRIEŽIŪROS IR KONTROLĖS, TAIP PAT KITŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR TREČIŲJŲ VALSTYBIŲ IŠDUOTŲ KILMĖS GARANTIJŲ PRIPAŽINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2016 m. lapkričio 14 d. Nr. 1-298

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 6 punktu, 29 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 19 d. nutarimo Nr. 1217 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą“ 1.2 ir 1.3 papunkčiais:

1. T v i r t i n u Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės, taip pat kitų valstybių narių ir trečiųjų valstybių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje taisykles (toliau – Taisyklės) (pridedama).

2. S k i r i u elektros energijos perdavimo sistemos operatorių LITGRID AB paskirtuoju subjektu, įgaliotu atlikti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės, taip pat kitų valstybių narių ir trečiųjų valstybių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje funkcijas (toliau – Paskirtasis subjektas).

3. P a v e d u Paskirtajam subjektui dalyvauti Europos Sąjungos ir Europos ekonominės erdvės valstybių narių kilmės garantijas išduodančių įstaigų bendradarbiavimo asociacijoje.

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2016 m. lapkričio 14 d. įsakymu Nr. 1-298
(Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2023 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. 1-176
redakcija)

ELEKTROS ENERGIJOS, PAGAMINTOS IŠ ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ, KILMĖS GARANTIJŲ IŠDAVIMO, PERDAVIMO IR JŲ GALIOJIMO PANAIKINIMO BEI KILMĖS GARANTIJŲ NAUDOJIMO PRIEŽIŪROS IR KONTROLĖS, TAIP PAT KITŲ VALSTYBIŲ NARIŲ IR TREČIŲJŲ VALSTYBIŲ IŠDUOTŲ KILMĖS GARANTIJŲ PRIPAŽINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės, taip pat kitų valstybių narių ir trečiųjų valstybių išduotų kilmės garantijų pripažinimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių kilmės garantijų (toliau – kilmės garantijos) išdavimo, perdavimo, pripažinimo ir jų galiojimo panaikinimo, bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės, taip pat kitų valstybių narių ir trečiųjų valstybių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje tvarką.

2. Šių Taisyklių privalo laikytis šie asmenys:

2.1. subjektas, įgaliotas atlikti elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo, kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės ir kitose valstybėse narėse ir trečiųjų valstybių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje funkcijas (toliau – Paskirtasis subjektas);

2.2. elektros energijos gamintojai;

2.3. elektros energijos tiekėjai (toliau – tiekėjai);

2.4. elektros energijos tinklų operatoriai;

2.5. kiti elektros energijos ir kilmės garantijų rinkos dalyviai, kurie yra registruojami kilmės garantijų duomenų bazėje, turi išduotas kilmės garantijas, teikia informaciją Paskirtajam subjektui.

3. Asmuo, įregistruotas kilmės garantijų duomenų bazėje ir turintis Paskirtojo subjekto suteiktą unikalų dalyvio kodą, laikomas dalyviu (toliau – dalyvis).

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme.

II SKYRIUS PASKIRTOJO SUBJEKTO FUNKCIJOS

5. Paskirtasis subjektas vykdo šias funkcijas:

5.1. administruoja kilmės garantijų elektroninę duomenų bazę, kurioje registruojami, kaupiami, saugomi ir tvarkomi su kilmės garantijomis susiję duomenys (toliau – Duomenų bazė);

5.2. registruoja dalyvius;

5.3. išduoda kilmės garantijas;

5.4. registruoja kilmės garantijų perdavimą;

5.5. pripažįsta kilmės garantijas panaudotomis ir (ar) panaikina jų galiojimą;

- 5.6. atlieka kilmės garantijų naudojimo priežiūrą ir kontrolę;
- 5.7. pripažįsta kitose valstybėse narėse ir trečiosiose valstybėse išduotas kilmės garantijas;
- 5.8. dalyvio prašymu (pateiktu paštu, elektroniniu paštu arba kitomis elektroninių ryšių priemonėmis) per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos pateikia dalyviui rašytinį patvirtinimą apie jam išduotas ar priklausančias kilmės garantijas;
- 5.9. ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo kiekvieno kalendorinio mėnesio pabaigos savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie:
 - 5.9.1. per praėjusį kalendorinį mėnesį iš atsinaujinančių energijos išteklių Lietuvoje pagamintos ir į elektros tinklus patiektos elektros energijos, kuriai buvo išduotos kilmės garantijos, kiekius (MWh) atskirai pagal naudojamų energijos išteklių rūšis;
 - 5.9.2. kitose valstybėse narėse ir trečiosiose valstybėse išduotų kilmės garantijų pripažinimą, kilmės garantijų perdavimą ir panaudojimą atskirai pagal naudojamų energijos išteklių rūšis.
- 5.10. skelbiant ar kitu būdu viešinant informaciją užtikrina dalyvių pateiktos informacijos konfidencialumą ir asmens duomenų teisinės apsaugos reikalavimus;
- 5.11. vykdo Taisyklėse numatytas kilmės garantijų panaudojimo priežiūros ir kontrolės funkcijas.
- 5.12. užtikrina, kad būtų laikomasi standarto LST EN 16325:2013+A1:2016 „Energijos kilmės garantijos. Elektros kilmės garantijos“ reikalavimų.

III SKYRIUS

DALYVIŲ REGISTRACIJA KILMĖS GARANTIJŲ DUOMENŲ BAZĖJE

6. Duomenų bazėje registruojami elektros energijos gamintojai, tiekėjai ir kiti elektros energijos ir kilmės garantijų rinkos dalyviai, siekiantys įsigyti ar gauti kilmės garantijas ir (ar) siekiantys pripažinti kitoje valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje išduotas kilmės garantijas Lietuvos Respublikoje.

7. Asmenys, siekdami būti registruoti Duomenų bazėje, pateikia Paskirtajam subjektui užpildytą Paskirtojo subjekto nustatytos formos prašymą sudaryti standartinę sutartį ir įregistruoti Duomenų bazėje. Asmenys prašyme taip pat nurodo, kokiai energetikos veiklai vykdyti turi leidimą ar licenciją. Kai elektros energijos gamintojams leidimai ar licencijos pagal galiojančius įstatymus nereikalingi, asmuo Paskirtajam subjektui privalo pateikti elektros įrenginius įrengusio rangovo, teisės aktų nustatyta tvarka atestuoto eksploatuoti ir (ar) įrengti elektros įrenginius, deklaraciją.

8. Paskirtasis subjektas viešai prieinamoje interneto svetainėje www.licencijavimas.lt patikrina, ar asmuo turi leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidimą naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį (dalis) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai (toliau – leidimas plėtrai ir eksploatacijai) ir (ar) leidimą gaminti elektros energiją ir (ar) tiekėjui išduotą veiklos leidimą ar licenciją, jei tokie leidimai ar licencijos yra privalomi pagal galiojančius įstatymus.

9. Jeigu kyla neaiškumų dėl Taisyklių 7 punkte pateikiamos informacijos, Paskirtasis subjektas gali paprašyti patikslinti informaciją, reikalingą asmeniui įregistruoti Duomenų bazėje, nurodydamas, kad asmuo per 10 darbo dienų nuo prašymo patikslinti informaciją gavimo privalo pateikti prašomą informaciją.

10. Paskirtasis subjektas, patikrinęs jam pateiktą informaciją, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo ar patikslintos informacijos pateikimo dienos pateikia pasirašyti standartinę sutartį ir, asmeniui pasirašius, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas ją užregistruoja Duomenų bazėje ir suteikia unikalų dalyvio kodą. Jeigu asmuo nepateikia Taisyklėse nurodytos Paskirtojo subjekto prašomos informacijos ar nepasirašo standartinės sutarties, Paskirtasis subjektas atsisako registruoti asmenį Duomenų bazėje ir per 10 darbo dienų jį apie tai informuoja.

IV SKYRIUS

KILMĖS GARANTIJŲ IŠDAVIMAS

11. Kilmės garantija laikoma išduota elektros energijos gamintojui, kai Paskirtasis subjektas padaro Duomenų bazėje įrašą apie suteiktą kilmės garantiją. Kilmės garantijos standartinė forma yra įrašas Duomenų bazėje.

12. Elektros energijos gamintojams, turintiems leidimą gaminti elektros energiją, kilmės garantija išduodama už elektros energiją, pagamintą iš atsinaujinančių išteklių, įskaitant ir hidroakumuliacinėse elektrinėse pagamintą elektros energiją, kuriai pagaminti buvo naudojamas prieš tai į aukštutinį baseiną pakeltas vanduo.

13. Kilmės garantija už elektros energiją, pagamintą hidroakumuliacinėse elektrinėse, kuriai pagaminti buvo naudojamas prieš tai į aukštutinį baseiną pakeltas vanduo, išduodama Paskirtojo subjekto nustatyta tvarka, kai vanduo į aukštutinį baseiną pakeltas elektros energija, kuriai buvo panaudota atsinaujinančių išteklių kilmės garantija arba kai vanduo į aukštutinį baseiną pakeltas elektros energija, pagaminta atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioje elektrinėje, kuri tiesiogiai prijungta prie hidroakumuliacinės elektrinės. Paskirtasis subjektas užtikrina, kad į elektros energijos kiekį, pagamintą hidroakumuliacinėse elektrinėse, kuriam buvo išduota kilmės garantija, nebūtų įskaičiuotas elektros energijos kiekis, kuris buvo sunaudotas pakeliant vandenį į aukštutinį baseiną.

14. Elektros energijos gamintojams, turintiems leidimą plėtoti elektros energijos pajėgumus ar leidimą plėtrai ir eksploatacijai, kilmės garantija išduodama už technologinių bandymų metu pagamintą ir parduotą elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis ir (arba) Elektros energijos rinkos taisyklėse, patvirtintose energetikos ministro 2021 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 1-378 „Dėl Elektros energijos rinkos taisyklių pavirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“, nustatyta tvarka ir būdais, asmeniui pateikus tai patvirtinančius dokumentus (Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos Energetikos įrenginių techninės būklės patikrinimo pažymos paleidimo – derinimo darbams kopija).

15. Kilmės garantija nėra išduodama:

15.1. elektros energijai, pagamintai iš atsinaujinančių energijos išteklių, sunaudotai elektros energijos gamintojo savo reikmėms ir ūkio poreikiams;

15.2. jeigu gamintojas įgijo teisę pasinaudoti fiksuotu elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių tarifu.

V SKYRIUS

KILMĖS GARANTIJŲ PERDAVIMAS, PANAUDOJIMAS IR JŲ GALIOJIMO PANAIKINIMAS

16. Kilmės garantijas dalyvis perduoda kitam dalyviui dvišale sutartimi kilmės garantijos galiojimo laikotarpiu.

17. Kilmės garantija visada laikoma panaudota, kai dalyvis elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių parduoda galutiniam vartotojui, siekiant įrodyti pateiktos elektros energijos kilmę. Siekiant įrodyti atsinaujinančių išteklių energijos kilmę, tiekėjai gali naudoti tik tiekiamos energijos rūšies kilmės garantijas.

18. Dalyviai, panaudoję kilmės garantiją, turi apie tai pranešti Paskirtajam subjektui Taisyklių VI skyriuje nustatyta tvarka.

19. Kilmės garantija galioja 12 mėnesių nuo atitinkamo elektros energijos vieneto gamybos pabaigos datos. Dalyviai gali panaudoti kilmės garantiją ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo kilmės garantijos galiojimo laikotarpio pabaigos. Norint įrodyti praėjusiais metais pateiktos elektros energijos kilmę, kilmės garantija turi būti panaudota iki einamųjų metų kovo 31 d. Kilmės garantija gali būti panaudota už iki panaudojimo datos patiektą elektros energiją. Nebegaliojanti kilmės garantija įskaičiuojama į liekamąjį energijos rūšių derinį, kurį skaičiuoja Paskirtasis subjektas ir ne

vėliau kaip iki einamųjų metų birželio 30 d. skelbia savo interneto svetainėje duomenis už praėjusius kalendorinius metus.

20. Kilmės garantijos galiojimas panaikinamas paaiškęjus, kad teikiant prašymą buvo pateikti netikslūs ar klaidingi duomenys ir (ar) paaiškęjus, kad kilmės garantija negalėjo būti išduota..

VI SKYRIUS

KILMĖS GARANTIJŲ NAUDOJIMO PRIEŽIŪRA IR KONTROLĖ

21. Dalyviai ne vėliau kaip per kalendorinį mėnesį, einantį po ataskaitinio kalendorinio mėnesio pabaigos, Paskirtajam subjektui privalo pateikti informaciją apie panaudotas kilmės garantijas (MWh) (nurodant vartojimo laikotarpį, už kurį jos panaudotos), įskaitant ir panaudotas pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, arba kai elektros energija iš atsinaujinančių energijos išteklių parduota Elektros energijos rinkos taisyklėse, patvirtintose energetikos ministro 2021 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 1-378 „Dėl elektros energijos rinkos taisyklių pavirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“, nustatyta tvarka ir būdais ar perduotas pagal dvišales sutartis per paskutinį kalendorinį mėnesį.

22. Dalyviai elektros energijos gamintojų, siekiančių įgyti kilmės garantiją už hidroakumuliacinėse elektrinėse pagamintą elektros energiją, kuriai pagaminti buvo naudojamas prieš tai į aukštutinį baseiną pakeltas vanduo, prašymu, be Taisyklių 21 punkte nurodytos informacijos, Paskirtajam subjektui privalo pateikti:

22.1. hidroakumuliacinės elektrinės, kurioje pakeliant vandenį į aukštutinį baseiną buvo panaudota kilmės garantija, adresą;

22.2. galutinio vartotojo (juridinio asmens) pavadinimą, kurio naudai buvo panaudota kilmės garantija.

23. Dalyviai viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos operatorių, siekiančių energetikos ministro nustatyta tvarka įgyti degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių apskaitos vienetų, prašymu, be Taisyklių 21 punkte nurodytos informacijos, Paskirtajam subjektui privalo pateikti:

23.1. elektromobilių įkrovimo stotelės, kurioje buvo panaudota kilmės garantija, adresą;

23.2. galutinio vartotojo (juridinio asmens) pavadinimą, kurio naudai buvo panaudota kilmės garantija.

24. Taisyklių 23 punkte nurodytą informaciją Paskirtasis subjektas teikia degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių apskaitos vienetų sistemos valdytojui energetikos ministro nustatyta tvarka.

25. Elektros tinklų operatoriai privalo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo kalendorinio mėnesio pabaigos pateikti Paskirtajam subjektui informaciją apie kiekvieną prie jų tinklo prijungto gamintojo per praėjusį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiektą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kiekį (MWh).

26. Dalyviai, elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriai ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba Paskirtojo subjekto prašymu privalo teikti ir kitą informaciją, reikalingą Paskirtojo subjekto funkcijoms vykdyti.

27. Dalyviai, teikiantys duomenis Paskirtajam subjektui, atsako už teikiamų duomenų tikslumą, patikimumą ir tikrumą. Pastebėję, kad pateikė neteisingus duomenis, dalyviai privalo nedelsdami, tačiau ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, informuoti Paskirtąjį subjektą ir pateikti patikslintus duomenis.

28. Gavęs patikslintus duomenis iš dalyvio arba Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos, Paskirtasis subjektas per 5 darbo dienas privalo patikslinti išduotas kilmės garantijas.

29. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba planinių patikrinimų metu arba Paskirtojo subjekto prašymu atlieka elektros energijos kiekio, pagaminto iš atsinaujinančių energijos išteklių, kontrolę. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, atlikusi elektros energijos kiekio kontrolę, ne

vėliau kaip per 10 darbo dienų Paskirtajam subjektui pateikia dalyvio elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kiekio kontrolės išvadą.

VII SKYRIUS

KITOSE VALSTYBĖSE NARĖSE IŠDUOTŲ KILMĖS GARANTIJŲ PRIPAŽINIMAS

30. Lietuvos Respublikoje kitų valstybių narių ir trečiųjų valstybių išduotos kilmės garantijos pripažįstamos vadovaujantis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 29 straipsnio 11 ir 12 dalyje nustatyta tvarka. Pripažįstamos tik prašymo teikimo metu galiojančios kilmės garantijos. Kilmės garantijos išduodamos, perduodamos ir panaikinamos elektroniniu būdu.

31. Paskirtasis subjektas gali atsisakyti pripažinti kitoje valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje išduotas kilmės garantijas, jeigu tikrinant kilmės garantijų duomenis kyla pagrįstų abejonių dėl Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 29 straipsnio 7 dalyje nurodytų duomenų tikslumo, patikimumo ar tikrumo.

32. Paskirtajam subjektui priėmus sprendimą nepripažinti kitų valstybių narių ar trečiųjų valstybių išduotų kilmės garantijų Lietuvos Respublikoje, per 5 darbo dienas informuojamas prašymo teikėjas ir Energetikos ministerija, nurodant atsisakymo priežastis ir pateikiant visą su sprendimu susijusią informaciją.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-140](#), 2020-06-01, paskelbta TAR 2020-06-01, i. k. 2020-11778

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. lapkričio 14 d. įsakymo Nr. 1-298 „Dėl Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo ir kitose valstybėse narėse išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-176](#), 2023-06-15, paskelbta TAR 2023-06-16, i. k. 2023-12027

Dėl energetikos ministro 2016 m. lapkričio 14 d. įsakymo Nr. 1-298 „Dėl Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės, taip pat kitų valstybių narių išduotų kilmės garantijų pripažinimo Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo